

Wyrok z dnia 15 października 1999 r.

I PKN 245/99

Rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia w trybie art. 72 § 1 zdanie drugie KP może nastąpić wówczas, gdy pracownik z przyczyn wymienionych w art. 53 § 1 i 2 KP jest nieobecny w pracy dłużej niż okresy w tych przepisach wskazane. Nie dotyczy to sytuacji, gdy pracownik odwołany, po zakończeniu okresu usprawiedliwionej chorobą nieobecności w pracy, nie podejmuje zatrudnienia, gdyż nie ma takiego obowiązku (art. 71 KP).

Przewodniczący: SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Zbigniew Myszkowski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 15 października 1999 r. sprawy z powództwa Tadeusza B. przeciwko "T." Spółce Akcyjnej w Ś. o odszkodowanie i zmianę treści świadectwa pracy, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 6 października 1998 r. [...]

o d r z u c i ł kasację w części dotyczącej świadectwa pracy;

u c h y l i ł zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu do ponownego rozpoznania w tej części.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 30 marca 1998 r. [...] Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Świdnicy w sprawie z powództwa Tadeusza B. przeciwko "T." SA w Ś., zmienił świadectwo pracy z dnia 23 grudnia 1997 r., a w pozostałym zakresie powództwo (o odszkodowanie) oddalił. Sąd Rejonowy ustalił, że powód był zatrudniony w Zakładach Zmechanizowanego Sprzętu Domowego "P.-T." Przedsiębiorstwie Państwowym w Ś., w okresie od 1 sierpnia 1956 r. do 30 września 1996 r. Za ten okres pracodawca wystawił powodowi świadectwo pracy z dnia 30 września 1996 r. Po prywatyzacji tych Zakładów

powstała spółka akcyjna "T.", w której powód od 18 października 1996 r. był zatrudniony na stanowisku Prezesa Zarządu - Dyrektora. Od 26 czerwca 1997 r. do 22 grudnia 1997 r. (180 dni) powód przebywał na zwolnieniu lekarskim. W tym czasie otrzymywał wynagrodzenie, a następnie zasiłek chorobowy. Z dniem 27 czerwca 1997 r. Rada Nadzorcza strony pozwanej odwołała powoda z funkcji Prezesa Zarządu. Powód po wykorzystaniu 180 dni zasiłku chorobowego nie stawił się do pracy w dniu 23 grudnia 1997 r. Nie przedłożył także zaświadczenia lekarskiego o niezdolności do wykonywania pracy. W tej sytuacji strona pozwana podjęła z dniem 23 grudnia 1997 r. decyzję o rozwiązaniu umowy o pracę z powodem w trybie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b KP, przesyłając stosowne pismo i świadectwo pracy za okres od 18 października 1996 r. do 22 grudnia 1997 r. Powód pismem z dnia 23 grudnia 1997 r., które strona pozwana otrzymała 5 stycznia 1998 r. poinformował, że dzień 22 grudnia 1997 r. był ostatnim dniem zwolnienia chorobowego.

Sąd pierwszej instancji uznał za zasadne jedynie roszczenie o zmianę świadectwa pracy. Z pisma strony pozwanej o rozwiązaniu umowy o pracę z powodem, wynikało, że decyzję pozwana podjęła w dniu 23 grudnia 1997 r. i z tą datą rozwiązała z powodem stosunek pracy. Z tego względu Sąd Rejonowy zmienił treść świadectwa pracy, uznając, że stosunek pracy powoda trwał od 18 października 1996 r. do 23 grudnia 1997 r. Nie uwzględnił natomiast roszczenia co do sprostowania świadectwa pracy przez ustalenie daty początkowej zatrudnienia na dzień 1 sierpnia 1956 r. ze względu na to, że powód za okres zatrudnienia u poprzedniego pracodawcy, tj. od 1 sierpnia 1956 r. do 30 września 1996 r., otrzymał świadectwo pracy. Sąd Rejonowy uznał także za bezzasadne żądanie odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie stosunku pracy. Powód w okresie usprawiedliwionej nieobecności (trwającej od 26 czerwca 1997 r. do 22 grudnia 1997 r.) został odwołany z funkcji Prezesa Zarządu - Dyrektora Spółki, jednak bieg okresu wypowiedzenia nie rozpoczął się (art. 72 § 1 zdanie 1 KP). W związku z tym, że powód w dniu 23 grudnia 1997 r. nie stawiał się do pracy i nie przedłożył zaświadczenia o zdolności do pracy, strona pozwana, korzystając z art. 72 § 1 zdanie 2 KP, słusznie rozwiązała umowę bez wypowiedzenia z dniem 23 grudnia 1997 r.

Apelację powoda od tego wyroku oddalił Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 6 października 1998 r. [...]. Zdaniem Sądu drugiej instancji, Sąd Rejonowy słusznie ocenił, iż bieg okresu wypowiedzenia po odwołaniu powoda w dniu 27 czerwca 1997 r. w okresie korzystania

przez niego ze zwolnienia lekarskiego nie rozpoczął się (art. 72 § 1 zdanie 1 KP). Następnie, skoro okres usprawiedliwionej nieobecności powoda z tytułu niezdolności do pracy (od 26 czerwca 1997 r. do 23 grudnia 1997 r. - 181 dni) trwał dłużej niż łączny okres pobierania przez niego z tego tytułu wynagrodzenia i zasiłku (od 26 czerwca 1997 r. do 22 grudnia 1997 r. - 180 dni), to strona pozwana na podstawie art. 72 § 1 zdanie 2 KP mogła rozwiązać stosunek pracy bez wypowiedzenia. Powód bowiem w dniu 23 grudnia 1997 r. nie stawiał się do pracy, nie zgłosił gotowości świadczenia pracy, jak również nie przedłożył zaświadczenia lekarskiego o niezdolności do pracy.

Wyrok ten zaskarżył kasacją powód. Zarzucił naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 72 i art. 53 KP oraz błędną wykładnię art. 71 KP. Zarzucił też naruszenie art. 328 w związku z art. 311 KPC. W uzasadnieniu kasacji powód wywiódł, że błędne było uznanie przez Sąd Wojewódzki, iż dzień 23 grudnia 1997 r. był dniem usprawiedliwionej nieobecności powoda w pracy spowodowanej niezdolnością do pracy wskutek choroby, a tym samym przyjęcie, że zachodzą przesłanki do zastosowania art. 72 § 1 KP. Sprzeczne wewnątrznie są wywody Sądu Wojewódzkiego, iż 23 grudnia 1997 r. był dniem usprawiedliwionej nieobecności powoda w pracy, skoro z ustaleń Sądu wynika jednoznacznie, że w dniu tym powód nie stawiał się do pracy, nie zgłosił gotowości świadczenia pracy, jak również nie przedłożył zaświadczenia lekarskiego o niezdolności do pracy. Zdaniem wnoszącego kasację, gdyby powód po dniu 22 grudnia 1997 r. przedłożył zaświadczenie lekarza o niezdolności do pracy, wówczas zachodziłyby przesłanki określone w art. 72 § 1 zdanie drugie KP. W ocenie powoda za prawidłowe ustalenie należało przyjąć, że z dniem 23 grudnia 1997 r. rozpoczął bieg okres wypowiedzenia umowy o pracę. Zdaniem powoda, Sąd Wojewódzki dopuścił się także błędnej wykładni art. 71 KP, nie uwzględniając treści tego przepisu w swoich rozważaniach i przyjmując mylnie istnienie obowiązku stawienia się powoda do pracy lub zgłoszenia gotowości świadczenia pracy po upływie usprawiedliwionej nieobecności w pracy. Ustawodawca nie nałożył na pracownika odwołanego ze stanowiska w trybie art. 70 § 2 KP obowiązku świadczenia pracy. Jeśli pracownik nie zgłasza stosownego wniosku lub nie wyraża zgody na zatrudnienie przy innej pracy, to należy zapłacić mu wynagrodzenie za okres wypowiedzenia w wysokości przysługującej przed odwołaniem. Wypłata tego wynagrodzenia może nastąpić bez zatrudniania pracownika (orzeczenie SN z dnia 27 sierpnia 1976 r., I PRN 49/76).

Strona pozwana wniosła o oddalenie kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W zakresie, w którym kasacja dotyczy sprostowania świadectwa pracy (a zaskarża wyrok Sądu drugiej instancji w całości) jest ona niedopuszczalna z mocy art. 393 pkt 6 KPC i podlega odrzuceniu na podstawie art. 393⁸ § 1 KPC.

W części, w której kasacja zarzuca naruszenie art. 328 w związku z art. 311 KPC, jest ona niezrozumiała, skoro art. 311 KPC dotyczy postępowania w przedmiocie zabezpieczenia dowodu, a nadto może odnosić się tylko do postępowania przed sądem pierwszej instancji, podczas gdy kasacją zaskarżony jest wyrok sądu drugiej instancji. Te zarzuty kasacji były więc oczywiście bezzasadne.

Skutecznie natomiast został w kasacji podniesiony zarzut naruszenia art. 72 § 1 KP. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli odwołanie nastąpiło w okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy, bieg wypowiedzenia rozpoczyna się po upływie tego okresu. Jeżeli jednak usprawiedliwiona nieobecność trwa dłużej niż okres przewidziany w art. 53 § 1 i 2 KP, to organ, który pracownika powołał, może rozwiązać stosunek pracy bez wypowiedzenia. W prawidłowo ustalonym stanie faktycznym sprawy, ponieważ odwołanie powoła nastąpiło w okresie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy, to okres wypowiedzenia nie rozpoczął biegu. Powód zawiadomił pracodawcę, że w dniu 22 grudnia 1997 r. zakończył się okres jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy ze względu na chorobę, a przede wszystkim po tej dacie nie złożył zaświadczenia usprawiedliwiającego jego nieobecność. Po dniu 22 grudnia 1997 r. powód nie był już więc nieobecny w pracy ze względu na chorobę, a tylko wówczas możliwe było zastosowanie wobec niego art. 72 § 1 zdanie drugie KP i rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia. W dniu 23 grudnia 1997 r. rozpoczął się natomiast bieg okresu wypowiedzenia stosunku pracy zgodnie z art. 72 § 1 zdanie pierwsze KP. Zgodnie z art. 71 KP na wniosek lub za zgodą pracownika pracodawca może zatrudnić go w okresie wypowiedzenia przy innej pracy odpowiedniej ze względu na jego kwalifikacje zawodowe, a po upływie okresu wypowiedzenia zatrudnić na uzgodnionych warunkach pracy i płacy. Powód nie złożył wniosku o zatrudnienie przy innej pracy w okresie wypowiedzenia, a strona pozwana takiego zatrudnienia mu nie zaproponowała. Według prawidłowej wykładni art. 71 KP i zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pracownik, odwołany w trybie art. 70 § 2 KP w okresie

wypowiedzenia stosunku pracy nie ma obowiązku świadczenia innej pracy, a świadczenie jej zależy od inicjatywy lub zgody odwołanego pracownika (por. wyrok z dnia 27 lipca 1976 r., I PRN 49/76, OSPiKA 1977 z. 4, poz. 72; postanowienie z dnia 22 marca 1977 r., I PRN 25/77, OSNCP 1979 z. 5, poz. 100; wyrok z dnia 4 sierpnia 1994 r., I PRN 50/94, OSNAPiUS 1994 nr 12, poz. 193).

Z tych względów zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu, a sprawa przekazaniu do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji (art. 393¹³ § 1 KPC).

=====